

Алъэгъугъэм осэшӀу фашӀыгъ

Республикэу Беларусь илыкӀохэу Адыгеим къэкӀуагъэхэр тиреспубликэ ит мэкъумэщ промышленнэ предприятиехэм ащыщхэм ащылагъэх. Ахэм ягъусагъэх АР-м мэкъу-мэщымкӀэ иминистрэу Къуанэ Анзауррэ АР-м экономикэ хэ-хьоныгъэхэмкӀэ ыкӀи сатыумкӀэ иминистрэу Шэуджэн Зауррэ.

ХьакӀэхэр апэу экӀо-лагъэхэр пчэнхэр зыча-лыгырэ ыкӀи пчэныщэм хэшӀыкыгъэ гъомылап-хэхэр кызыщыдагъэкӀырэ комплексэу «Мирный-Адыгея» зыфилоу Мые-кӀопэ районим ит посел-кэу Трехречнэм шагъэпсы-гъэр ары. Пчэнхэр зыча-лыгъхэ фермэм, цэ кызы-щакӀашырэ цехым ащыла-гъэх, псэушъхэхэр зэра-лыгъхэм, шапхэу ащ пылъ-хэм, оборудованиеу агъэу-цугъэм защагъэгъозагъ.

Комплексим илофшӀэ-хэм кызыэралауагъэмкӀэ, непэ фермэр шъхэ ми-нитлӀум тельтагъ. 2019-рэ илъэсым Нидерландхэм кыраци «зааненскэ» зыфалорэ пчэн лъэпкӀэу шъхэ 1017-рэ къащэгъ. Нэужым ахэм шъхэ 500 ахагъэхуагъ. Чэщ-зыма-фэм цэ литри 3,2-рэ фэ-диз къаты. Ахэм арагъэ-

шхыщтыр ежхэм агъэхьа-зыры.

Мы мафэм ехъулӀэу ащырэ пчэнышъхэ мини 2-м тельтагъэ апэрэ цэ-гъомылӀпхэ комплексим иофшӀэ. Ащ игъэпсын сомэ миллион 900 фэдиз пӀуагъэхьагъ. 2020-рэ илъэсым пчэныщэр кызы-щыдагъэкӀыжыщт комп-лексэу шъхэ мини 3-м тельтагъэм илофшӀэн ыублагъ. ФермитлӀуми зэ-хэтэу пчэнышъхэ мини 5-м ехъу ащылагъ. Ахэм ащыцэу ащырэр шъхэ ми-ни 1,7-м ехъу. 2020-рэ илъэсым цэу къахыжыгъ-гъэр тонн 210-рэ, 2021-рэ илъэсым — 1398-рэ.

ИкӀыгъэ илъэсым ООО-у «Агрохолдинг-Мирный» зыфилоуэм цэм хэшӀыкыгъэ продукцие кызыщыдагъэкӀырэ завод республикэм кыщызэлу-хыгъ. Итальянскэ произ-

водственнэ линии агъэ-псыгъ, пчэныщэм хэшӀы-кыгъэ продукцие зэфэ-шъхьафхэр кыдагъэкӀых, ахэм зэрахагъэхьощтым ыуж итых.

Предприятием кӀо-е зэфэшъхьафхэр, йогурт, кӀо-е гъэушкӀоигъэ, тху, зэкӀэмкӀи гъомылӀпхэ зэмылӀэужыгъоу 15 кы-дегъэкӀы. Ахэр Москва, Санкт-Петербург, Мые-кӀуапэ, Къырым, Крас-нодар краим ыкӀи нэмыкӀ-хэм ащалауагъэкӀых. Сатыу гупчэхэу «Ашан», «Лен-та», «Магнит» зыфалохэ-рэм ащэх.

ООО-у «Мирный-Адыгея» зыфилоуэм цэу республикэм кыщау-гъо-ирэм ыкӀи ащ хэшӀыкыгъэ гъомылӀпхэу кыщыда-гъэкӀырэ зэрахи-гъэхьощтым имызакъоу, иофшӀэ-пӀэ чыпӀэ 47-рэ къеты. ГурытымкӀэ лэжыапкӀэу

сомэ мин 40 къахы. Гу-хэлъэу ялэхэм ащыщ джы-

ри иофшӀэпӀэ чыпӀэ 30 фэдиз арагъэгъотынэу. ПшъэдэкӀыжыгъэ ыхьырэ-мкӀэ гъунӀпкӀэ гъэнэфагъэ зилӀэ обществэу «Мир-ный-Адыгея» зыфилоуэм пӀэрытныгъэ Адыгеим цы-лыгъ. Хэбзэгъэуцугъэм кыдыхэлъытагъэу къэ-ралыгъо лӀпылӀгъуи ащ-рагъэгъоты. Хэбзалах-хэм ятынкӀи хьызмэт-шӀанӀэм фэгъэкӀотэнхэр фашӀыгъэх, транспортым ыкӀи мылькӀум апае зыпа-ри ытырэп.

Адыгэ кӀуаеу шуагъэу пылъымрэ илӀшугъэрэ зымышӀэрэ тишӀолпыр имызакъоу, Урысые Феде-рации, икӀыб къэрал-хэми арысыжӀеп тӀоми хэуконыгъэ хъунӀп тшӀо-шӀы. ТишӀолпыр хьакӀэхэр кызыблагъэхэкӀэ, апэу кызыкӀэупчӀэхэрэр адыгэ кӀуаер ары. Адыгэ кӀуаер республикэм ибрендэу зэрэщытыр кыдалытэзэ Белоруссием кыкӀыгъэ хьакӀэхэр ар къэзышӀырэ предприятиешхоу «Щэ за-водэу «Джаджэ» зыфило-рэм еблӀэгъагъэх. Шхыны-гъо къабзэу тишӀолпыр кыщашӀырэм, ыцӀэ чы-жыгъэу зыгъэлугъэм ипчъа-гъэ хагъахъозэ зэрэлажы-хэрэм нӀуасэ зыфашӀыгъ. Предприятием илофшӀэн зэрэзехищэрэр, продук-циеу кыдыгъэкӀырэ зэ-рагъэлъэгъугъ, мыщ цы-

лажыхэрэм адӀегушыла-гъэх.

ХьызмэтшӀӀэ пӀэрыт-хэм мы заводыр ащыщ. Ащ игенеральнэ пашэ игуадзэ кызыэралауагъэм-кӀэ, хэхьоныгъэхэр ашӀых, продукциеу кыдагъэ-кӀырэм и зырагъэушӀом-бгъу. Мы илъэсым Дунэе кыгъэлъэгъонэу «ПРОД-ЭКСПО-2022-м» изэнэ-кыкӀоу «Лучший продукт» зыфилоуэм илауреат хъу-гъэ. КӀуаеу «Адыгейский», тху цыноу ыкӀи жьожы-гъэу «Гиагинский молза-вод», «Главмаслопром» зыфилохэрэм апае дышӀэ медаль предприятием кыфагъэшьошагъ.

— Адыгэ лъэпкӀыр зэ-рыгушхорэ гъомылапхьэм идӀэгъугъэ кыкӀемыгъэчы-гъэнымкӀэ пшъэдэкӀыжы-шхо тэхьы. Адыгэ кӀуаер тиреспубликэ нэмыкӀ кы-щыдамыгъэкӀынуу зэра-гъэнэфагъэм ишӀуагъэкӀэ Урысыем ичӀыпӀэ зэфэ-шъхьафхэм типпродукцие ащӀыотӀэгъэкӀы, тикӀуаехэм ядӀэгъугъэ зылашӀэ. Щэу дгъэфедэрэр Адыгеим имызакъоу, Краснодар краим ыкӀи Ростов хэкум къащытэщэфы. Непэрэ мафэм ехъулӀэу «Сыр Адыгейский», «Чечел», «Косичка», «Сулугуни», «Охотничий», «Моцарела»

(ИкӀуэх я 3-рэ н. ит.)

Кавказ къашъом ифестиваль

Тыркуем мамырэу шыуджыгъэх

Шысэ зытырахырэ клэлэцыкы адыгэ къэшъокло ансамблэу «Мыекьюапэ инэфыльэхэр» я XVIII-рэ Дунэе фестивалэу Тыркуем шыкыуагъэм хэлэжыагъ.

Кавказыр ыкӀи дунаир мамырэу псэунхэм афэгъэхьыгъэ Дунэе фестивалэу Тыркуем икыалэу Ялово шызэхашагъэм кавказ икыашьохэр кыщашыгъэх, оредхэр кыщалуагъэх.

«Мыекьюапэ инэфыльэхэр», Къэбэртэе-Бэлыкьарым кыкыгъэ «Щагъдыр», Дагъыстан

иансамблэхэу «Кавказ икыушъхъэчӀэхэр» ыкӀи «Хасавюрт» зыфилохэрэр, Темыр Осетием — Аланием иансамблэу «БАРС» зыцӀэр Урысыем икыгъагъэх.

Фестивалым иапэрэ мафэ, бэдзэогъум и 26-м, ансамблэхэр, оредылохэр нэлуасэ

зэфэхьыгъэх. КыкӀэлъыклогъэ мафэм Ялово изэлухыгъэ чыплэхэм концертхэр къащатыгъэх. «Мыекьюапэ инэфыльэхэр», пащэхэр кыалэу Ялово имэрэу Мустафа Тутук лукӀагъэх.

Илъэсыбэ хьугъэу адыгэ къуаджэу Сауджакърэ «Мыекьюапэ инэфыльэхэр» ныб-

джэгъуныгъэ зедьыра. Адыгеим иансамблэу цӀэрыло къуаджэм дэхэм алукагъ. ХьакӀэхэмрэ бысымхэмрэ зэдэуджыгъэх. Фестивалыр бэдзэогъум и 30-м зэфашыжыгъ. «Гала-концерт» зыфалорэ пчыхъзэхыхэм тиньбжыкӀэхэр кыщышыуагъэх.

Ансамблэу «Мыекьюапэ инэфыльэхэм» ихудожественнэ пащэу, Урысыем культурэмкӀэ изаслуженнэ лофышӀэу, Къэбэртэе-Бэлыкьарым изаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ артистэу Нэныжъ Айдэмыр «ШӀопырэу Ялово изаслуженнэ артист» зыфилорэ шытхуцӀэр кыфаусыгъ, зэхыхэм кыщыфэгъушыуагъэх.

Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ и Министерствэу лъэшэу афэраз Урысыем и МИД, Краснодар крайим, Владикавказ якыулыкыушӀэхэм, Швейцарием илыкӀохэу Грузием шылэхэм, Урысыем и Генеральнэ консульствэу Истамбул шылажӀэрэм зэхэцӀэн лофхэмкӀэ лӀэпылӀэгъу къазерафэхьыгъэхэм фэшӀ.

— Фестивалым лъэпкьхэр зэфыщагъэх, зэлукӀэгъухэр шыкӀэ тыгу кыкӀыжыштых, зэхэщакӀохэм яшушлагъэ тчыгъупшэцтӀэп, — кытылуагъ Нэныжъ Айдэмыр.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

ЛъэпкӀэ искусствэр — тибайныгъ

Джамырзэ Ибрахым

Адыгэ лъэпкыим икультурэ зыгъэбаигъэхэм, зылэтыгъэхэм ащыщ зэльашӀэрэ джэгуаклоу Джамырзэ Ибрахымэ. Ар кызыхьугъэр мы мазэм илъэси 125-рэ мэхьу.

АдыгеимкӀэ къуаджэу Афыпсыпэ шыщыгъ. МузыкӀэ лӀэмэ-псымэ зэфэшъафхэм къаригъалоштыгъ, шыкӀэпщынэри пщынэри ыгъэбзэрабзэщыгъэх. Ащи изакъоп, оредыло ыкӀи оредусышхуагъ. Джамырзэ Ибрахымэ иунэ жьи кӀи бэ шызэрэугоиштыгъэр, оредыжхэм, таурыххэм, тарихъ къэбархэм ядӀэлунхэр зикӀасэхэр шызӀэлукӀэщыгъэх. Джамырзэр джэгокӀо кӀодыягъэл, ышӀэрэм гъуни-нэзи илагъэл, лъэпкӀэ лӀэмэ-псымэм

ылапэ зэрэнэсэу, мэкъэмэ цыкӀлӀум псэ кыпиыгъакӀэщтыгъ.

Анахьэу джэгухэр ары адыгэ пщынэри зыщагъэфедэщтыгъэр, Ибрахымэ ыгъэджэгурэ нысасэхэр дӀэрмэн зэрылӀ унэгъо пытэ хьухэу алоштыгъ, лытэныгъэшъхъэклӀафэ зыфашыштыгъэ джэгокӀо-шхуагъ. Джамырзэм ипщынэ кыгъэлуа-кӀэклӀэ ифоновалыс зырыхэр къэнагъэх, ахэм яхьатыркӀэ лъэпкӀэ искусствэм илӀэлӀасэ зыфэдагъэм шыгъуазэ охьу.

Джамырзэ Ибрахымэ ипсауныгъэ кыыхали, ынэ ымылӀэгъу зэхьум, ыгукӀэ икӀэсэ сэнэхъатри музыкант-пщынэо цӀэрылом ыгъэтӀылын фӀае хьугъэ ыкӀи, ыпӀэкӀэ фэдэу, цыф зэхэхъӀӀэ-хьарышхохэм ахэхъажыштыгъэп. 1983-рэ илъэсым дунаим ехыжыгъ. Ау ащ фэдэ пщынэо лӀэлӀасэм, шыкӀэпщынэо лӀазэщтыгъэм, джэгокӀо дэгъугъэм ыцӀэ шыкӀэ зие лъэпкыим икультурэ кыыхэнагъ.

ДЗЭУКЪОЖЬ Нурьет.

Зигъо Иофыгъу

Адыгэкъалэ имузей агъэкӀэжы

ЛъэпкӀэ проектэу «Культура» зыфилорэм ишлуагъэкӀэ Адыгэкъалэ дэт краеведческэ музеем иэкспозицие кӀэу агъэпсыжы, экспонатхэр зыдагъэуцощт витринэхэр аклоцӀкӀэ къаблэхэу зэрагъэптыгъэх.

Музеем игъэтӀылыпӀэ пае гъучӀ шкафхэу музеем экспонатхэмрэ документхэмрэ зыдӀэлъыштыхэр къащэфыгъэх. Зэ-

фэдэкӀэ сплит-системэхэр хагъэуцагъэх, аудиогидхэр кызылӀагъэхьагъэх. Мыхэм анэмыкӀэу, музеем иэкспозицие

изалхэм ащыщ адыгэхэм яматериальнэ-культурэ кӀэнкӀэ диорамакӀэр хагъэуцагъ.

«Адыгэкъалэ икраеведческэ

музей лъэпкӀэ адыгэ шыуашэхэмкӀэ иэкспозицие хигъэхьон игухэлъ. ДжырӀэкӀэ хулыфыгъэ ыкӀи бзылыфыгъэ шыуашэхэм яэскизхэр агъэхъазырыгъэх арагъэдынхэу. ЛъэпкӀэ адыгэ шыуашэр цыфӀэу музеем кычӀахьэхэрэм ягъэлӀэгъугъэным тегъэпсыхьэгъэ манекенхэр зэдгъэптыгъэх», — ело Адыгэкъалэ икраеведческэ музей идиректорэу З. ХьэдэгъалӀэм.

Шьугу къэтэгъэкӀыжы мы уахьтэм Урысыем культурэмкӀэ и Министерствэу чыплӀэ музеем ямодельнэ шапхэа лофдишӀи зэригъэхъазырыгъэр, ащ ихьатыркӀэ культурэ лофшӀаплӀэхэм шылакӀэ зэрагъотыштыр, ахэм а пстӀэумэ ялытыгъэу нахь цыфыбэ зыпӀащэ зэрэхуыштыр, ныбжыым е зыпылӀхэ лофым емылӀытыгъэу.

(Тикорр.).

АР-м и Парламент

Гъэстыныпхъэ шхъуантлэр цIыфхэм аIэкIэгъэхъэгъэныр

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр мы тхъамафэм Джэджэ районым цылагъ. Ащ игъусагъэх Парламентым ипашэ игуадзэу, мэкъумэщ политикэмкIэ, мылкъу ыкIи чIыгу зэфыщытыкIэхэмкIэ Комитетым ипашэу Цэй Эдуард, АР-м экономикэ хэхъоныгъэхэмкIэ, мэкъумэщ хъызмэтымкIэ иминистрэхэу Шэуджэн Заур, Къуанэ Анзаур, АО-у «Газпром межрегионгаз Майкоп» зыфилорэм ипашэу Игорь Сырчиныр.

Республикэ Парламентым ипресс-къулыкъу тызэрэщигъэгъозагъэмкIэ, Владимир Нарожнэм тхъаматэагъор зыщызэрхыгъэ зэхэсыгъо станицэу Джэджэм шызэхашэгъагъ. Мы районым ипсэуплэхэм социальнэ газификациемкIэ программэр зэрэщыпхыращыщтыр ары анахъэу Iофтхъабзэр зыфэгъэхъыгъагъэр. Джэджэ район администрацием ипашэу Андрей Таранухиныр, псэуплэ кой администрациехэм япашэхэр, къулыкъу ыкIи ведомствэ зэфэшхъафхэм ялыкIохэр ащ хэлэжъагъэх.

Зэхэсыгъом къызэрэщалауагъэмкIэ, Гъэстыныпхъэ шхъуантлэр ыпкIэ хэмылхъэу ишагу ещэлIэгъэным фэгъэхыгъэ программэм мы муниципальнэ образованием ипсэуплэ 23-мэ адэсэу унэгъо 1138-рэ къыхеубытэ. Ахэм ащыцэу мы уахътэм лъэлу тхылъ къэзытыгъэр 366-р ары.

Программэм къызэрэщыдэ-лпытэгъэмкIэ, Джэджэ районым щыпсэурэ унэгъо 1045-мэ 2022-рэ ильэсым, унэгъо 80-мэ 2023-м газыр афаращэлэн фæе. Мы уахътэм зыфагъэпсыгъэр унэгъо 77-рэ мэхъу.

Игорь Сырчиным къызэрэ-хыгъэщыгъэмкIэ, лъэлу тхылъхэр къызэрэтырэм бэкIэ епхыгъ Iофхэр зэрэпыкIотэщтхэр. Нахъ чанэу ахэр къалэкIагъахъэхэмэ, бжыхъэ-кIымэфэ уахътэу къыз-щыуачылыщтым нэмысызэ газыр зыфатIупщыщтыр нахъыбэ хъуцт.

Шъугу къэдгъэкIыжын, псэуплэм Гъэстыныпхъэ шхъуантлэр щызэбгырыщыгъэмэ, ар зылэкIэ-

мыхъэу дэхэм яшагухэм ыпкIэ хэмылхъэу афыращэлэщт. УФ-м и Президентэу Владимир Путин ары ащ фэгъэхыгъэ программэм клэщакIо фэхъугъэр.

Владимир Нарожнэм социальнэ газификациер цIыфхэм IэпыIэгъушхо зерафэхъуштыр къыхыгъэщызэ, Iофым хэлъыр нахъ зэхэугуфыкIыгъэу алыгъэ-Iэсыгъэным мэхъанэ зерилэм къыкIыгъэтхыгъ.

— *Лъэлу тхылъхэм ятынкIэ, нэмыкIэу ищыкIагъэхэм ягъэхъа-зырынкIэ лъэныкIо нстэумкIи IэпыIэгъу агъотын фæе. Джашы-гъум Iофхэр нахъ клэкIы-щтых,* — къылуагъ рес-публикэ Парламентым ипашэ.

Нэужым бжыхъэсэ лэжыгъэ-хэм ялухыжын районым зэрэ-щыкIуагъэм, хъасэхэм язытэт, фитосанитарнэ шапхъэхэр зэ-рагъэацIэхэрэм зэхэсыгъом хэлэжъэхэрэр атегушылэгъэх. ЦIыфым ипсауныгъи, лэжыгъэ-хэм язытети зиягъэ языгъэкIы-рэ уц шойхэр хъасэхэм къа-щымыкIынхэм, псэуплэхэр зэ-лъамакIынхэм анаIэ тырагъэты-ныр пшэрыл шхъалэхэм зэ-ращыщыр Владимир Нарожнэм къыхыгъэщыгъ.

— *Амброзием мэкъумэщ хъызмэтым зэрарышхо регъэшиIы, чIыгум иягъэ регъэкIы, лэжыгъэ хъасэу ар зыхэтхэм къарахыжъырэр бэкIэ нахъ макI, техникэр ахъхъаныри къыны къешIы. Ахэм ямыза-къоу, амброзием цIы-фым ипсауныгъэ зэще-гъакъо. Ар нстэумэ анахъ шхъаI,* — къы-луагъ Парламентым и Тхъаматэ.

Уц шойхэм, амброзиери зэрэхэтэу, зэрар къамыхыным пае псэуплэ кой администрациехэм, мэкъумэщ хъызмэтым пылхэм ахэр зэрагъэкIо-дыхэрэм нахъ гъэлъэшыгъэу улыпплэныр хэкIыплэхэм анахъ тэрэзэу зэхэсыгъом хэлэжъа-гъэхэм зэдаштагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Ихэку фэщэгъэ ныбжъыкI

Мафэхэр, ильэсхэр къэмыгъэуцушъунэу макIох, ау сыд фэдиз тешлагъэми, тарихыр къэнэжы. Кавказ заом ыпкъ кыкIыкIэ адыгэ лъапкыр итэкъухъагъэ хъугъэ, ахэр непэ зыщымыпсэурэ къэралыгъо цыIэп Iоми хъуцт.

Къэлогъэн фæе, тыдэ щылэхэми, зи-лэпкъ зымыгъэкIодыгъэу, зэрэадыгэм рыгушхоу, шэн-хабзэхэр зезыхъэхэу ахэм ахэтыр макIэп. КъаIэхъухъэрэ

сабийхэм яцIыкIугъом къышегъэжъагъэу къызыхэкIыгъэхэр афалуатэ, зыхэсхэм ахэмыкIодэнхэм пылтых.

Зигугъу къэсшлыщтыр Сирием къы-щыхъугъэу, щапIугъэу, янэ-ятэхэр ащ щэпсэху нахъ мышIэми, Адыгэ Респу-бликэм къэкIонэу, щеджэнэу тезыубыти, ятэжэ Iашъэхэм яхэкужэ къынэжыгъэ Нажъэ Мыхъамэт. Адыгэ къэралыгъо университетым физическэ культурэмкIэ ыкIи дзюдомкIэ и Институт, нэужым магистратурэр ащ къыуыхыгъэх.

— *Адыгэхэм ятарихъ къыс-фаIуатэзэ сыкъэтэджыгъ. Ащ седэIуныр лъэшэу сикIэсагъ ыкIи тилъэпкъэгъухэр зы-щыпсэухэрэм сикIонэу, зэзгъэ-лъэгъунэу лъэшэу сыфэягъ. Ады-геим шIулъэгъоу фэсшIыгъэр сыгу икIыщтыгъэн. Сятэ 1994-рэ ильэсхэм адэжэ Мыекъуанэ къэкIогъагъ, ащ ыуж хэкум сы-къыгъэкIоужьынэу мурад ышIы-гъагъ. Гурыт еджанIэр къы-*

зысэхум Адыгэ Хасэм ситхъа-пэхэр схыгъэх, Мыекъуанэ сы-щеджэнэу сыкъагъэкIуагъ.

Урысыбээр ильэскIэ зэзгъашиI, нэужым институтым сычIэхъагъ. Уахътэр къэсы-мышIэу кIуагъэ. Адыгеим сы-щыгъунсэфыгъ, рэхъатныгъэ щызгъотыгъ. Адыгэ кIалэхэр бзу нэIуасэ сшIыгъэх, ныбдэж-гъу къысфэхъугъэх. Адыгэ шэн-хабзэхэм афэгъэхыгъэ Iофтхъабзэу республикэм щы-зэхашэхэрэр сикIасэх, адыгэ джэзгъухэм сэкIо, сигуанэу ся-плы, — еIо тигушылэгъу.

КIэлэ ныбжъыкIэр адыгабзэкIэ дэгъоу мэгущылэ. Сирием щыпсэу зэхъум ятэ дзэм хэтэгъэти, дзэ къэлэ цыкIум щыпсэуштыгъ, араб нэмыкI ащ дэмысы-гъэми, бээр ашломыкIодыным пае ятэ унэм адыгабзэкIэ щигъэгущылэщтыгъэх. МэфэкI мафэ зыхъукIэ ятэ къызыщыхъу-

гъэ къуаджэу КъунчыкIохъаблэ клэщты-гъэх. Ащ зыхэкужэ егъэзыгъэкIэ къэзы-бгынагъэхэр дэсых.

ИльэсипшI хъугъэ Мыхъамэт ятэжэ Iашъэхэм ячIыгъужэ къыгъэзэжыгъэу зыщыпсэурэр, унагъо ышIагъ. Ипшъэшэ цыкIоу Раянэ адыгэ чIыгум къызэрэ-щыхъугъэм егъэгущо. КIэлэ ныбжъыкIэр зыфеджэгъэ сэнэхъатым ищылэныгъэ гъогу рипхынэу хъугъэп, зэдзэкIацIоу Iоф ешIэ, иунагъо зэрэхигъэхъоштым пыл. Мыекъуанэ унэ къыщищэфыгъ.

ЫшнахыкIэ Налщык щеджагъ ыкIи врачэу Iоф ешIэ, ышыпхъухэр Сирием ыкIи Дубай щылэх. Ятэ дзэм зэрэхэтым ыпкъ кыкIыкIэ ятэжъхэм ячIыгъужэ къы-гъэзэжын амал иIагъэп, ау джы пен-сием кIуагъэ, уахътэу ищыкIагъэр зы-текIыкIэ, къэкIоужьынэу щыт.

— *Шъынкъэу Iлон хъумэ, си-унагъо Сирием ис нахъ мышIэ-ми, Адыгеим сыщыгъунсэфыгъ. Сихэку нахъ рэхъат, нахъ къабз, уисабый уихэку къыщыхъуным фэдэ щылэн,* — еIо кIэлэ ныб-жъыкIэм.

Ятэжэ Iашъэхэр къызэпплэкIыжъхэ-зэ, егъэзыгъэкIэ зэрыкIыжыгъэхэ хэ-гъэгум къэкIон, щыпсэун амал иIэ зэрэхъугъэм Нажъэ Мыхъамэт лъэшэу рэгущо. Адыгеим унэгъо дахэ щылэн, адыгэ лъапкыр ыгъэбэгъон гухэлъ иI.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Макъом ылъапсэ тыдэ къыщæжъэра?

Хы Шыуцлæ йушъом щылæ шапсыгъæ къуаджæхæм ятарихъæу хъугъæ-шлæгъæ зæфæшъхæфхæмклæ баир джыри икъоу зыми зæригъæшлæгъæп. Мы чыплæм щыпсæурæ краевед анахъ чанхæр ары къæбарæу лæужхæм зæлæпахызæ къагъæнагъæхæм, хъугъæ-шлæгъæхæр къызылотыкырэ тхылхæм алыхъухæрæр. Нахыжъхæм къалотæжыщтыгъæхæр къыткæхъухъæрæ лæужхæм алыгъæлæсыжыынхæм ахæр ыуж итых.

Ащ фæдæу кычлæгъæшъыжъхæрæм гъæ-шлæгъонхæр къахæкых. Ахæм ащыщæу Шъæумæн лækъом фæгъæхыгъæр 2000-рæ илæсхæм якъыхъагъухæм Тлопсæ районым ит къуаджæу Псыбæ дæсхæм къысфалотæ-гъагъ.

Мы псæуплæм пæмычыжъæу, километритæу гор нылæп зæрæпæлудзыгъæр, «Шъæумæн тлысылæклæ» еджæхæу чыплæ ил. Ар къыздикигъæр, арæуцтæу зыкыралæуагъæр къышлæжъæу нæпæ зи къуаджæм къы-дæнæжыгъæп. Зыщыгъуазæхæр ежъ Псыбæ итарихъ 1461-рæ илæсхæм къы-зæражæжъæрæр ары.

Тарихъым къызæрæхæнагъæмклæ, Кавказ заом ыпæклæ джы Псыбæ зыдæшсым Кобл лækъор щысыгъ. Ахæм къатеклы-гъæхæм ащыщ горæм къуаджæр зыгъæпсы-гъæхæм агъæтлысхъæгъæу ылуи чыгъæ чыгышхо къаригъæлæгъугъагъæу, Псыбæ итарихъ урыс пачъыхъæу Иван Грознæм адыгæ пщым ыпхъоу Марие къызышæгъæм, ар 1561-рæ илæсыр ары, ыпæклæ зы лæшлæгъуыкæ узæклæлæбæжмæ къышæжъæу къафилотæгъагъæу цыфхæм къæбар ахæлæ...

Къуаджæм итарихъ епхыгъæ матери-алхæр илæсипшл пчъагъæрæ къæзыгъо-игъæ Аклæгъу Рæмзæн, гухæкымы, къыт-хæтыжъæп, къызæрилотæжыщтыгъæмклæ, Кавказ заом илæхъан шапсыгъæхæр пачъыхъæм идзæхæм лъæшæу зæрапæу-цужыхæрæм ыгъæгубжыгъæхæу, улæшыгъæ техаклохæр псыхъо кæим клонхæу дзæ пашæхæм унашъо ашлыгъагъ. Къушъхæчлæс-хæр агъæлæсæнхæу, къуаджæхæр агъæкло-дыпæнхæу ары ахæм пшъæрылæу ялагъæр.

Ащ фæдæ «рейдхæм» ахæтыгъæхæми аушъæфыщтыгъæп, тарихъым пылхæми къалотæжы зæхæдз амышлæу, жъалымæу къоджæ псæуплæхæр зæрагъæстыщтыгъæхæр. Унашъоу къафашыгъæм пæуцужыынхæ е амыгъæцæклæн фитыгъæхæп, арышъ, цык-луи, ини, зыпарæми шъхъасыщтыгъæхæп. Ащ тетæу а лъæхъаным псыхъоу Псыбæ икæй дæсыгъæ къоджæ 30 тырахыгъагъ...

Шъæумæн лækъом икæбарæу щылæр бæп. Псыхъом иджабгъу нæпкъ тесыгъæ-хæу, Псыбæ километритæу ехъуыкæ пæлу-дзыгъагъæхæу ары къызæралотæжырæр. Псæуплæр иныгъæп, гъæхъунæ дахæм те-сыгъ, апæмычыжъæу псынæклæчъ илагъ. Зæрæхæбзæу, Шъæумæнхæм якъæхалъæ чылæм къыготыгъ. Къушъхæу псынæклæчъ псыр къызæхъыщтыгъæм джы къызнæсы-гъæм «Шъæумæн къуыр» ралæ.

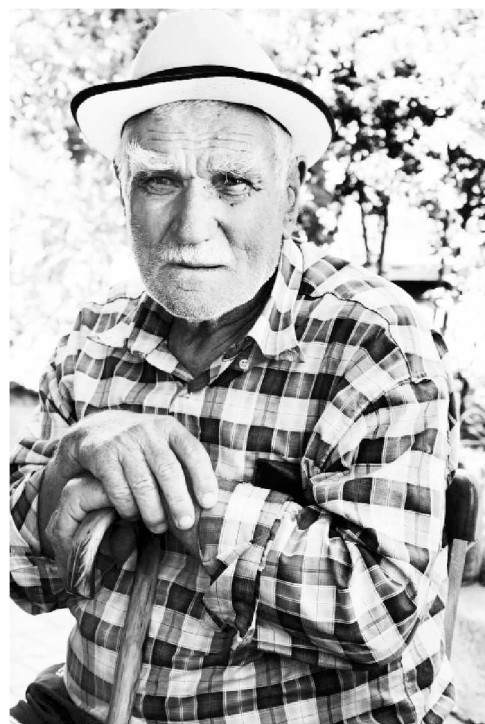
1883-рæ илæсым Тыркуем къыкыжыи унæгъо 17 ячыгъужъ къæкложыгъагъ. Ахæм къуаджæу Псыбæ агъæпсыгъ. Шъæумæн унæгъо заулæу зыпсæ къæнагъæхæр Тыркуем зæпырыкыжыынхæм ычылæклæ Пшызæ шъолъырым клæжыгъагъæх. Шапсыгъæхæр бæу Тæхъутæмыкъое райо-ным зæрисхæр тæшлæ.

Шъæумæн къуаджæр агъæстыгъæу, чыг-хæтæу зæрыгушхæсттыгъæхæм щыщ тæклоу къæнæжыгъагъæм нæмыкæ имытыжыгъæу Псыбæ къæзыгъæзæжыгъагъæхæм къало-тæжыщтыгъæ...

Уахътæ зытæшлæм, Шъæумæн лækъом

Тарихъым пылхæми къалотæжы зæхæдз амышлæу, жъалымæу къоджæ псæуплæхæр зæра-гъæстыщтыгъæхæр. Уна-шъоу къафашыгъæм пæуцужыынхæ е амыгъæ-цæклæн фитыгъæхæп, арышъ, цык-луи, ини, зыпарæми шъхъасыщты-гъæхæп. Ащ тетæу а лъæ-хъаным псыхъоу Псыбæ икæй дæсыгъæ къоджæ 30 тырахыгъагъ...

икъуаджæ иклодыкæ «шыхъат фæхъугъæу» къæнæжыгъагъæхæри хæккæлæжыгъæхæ. Аклæгъу Рæмзæнæ къызæрилотæжыщты-гъæмклæ, чыплæм ыцлæ, псынæклæчъыр, чыгъаер ыкæи къæхалъæм щыщ тæклоу къæнæжыгъагъæр. Псыбæ дæсыгъæ нахыжъхæм къашлæжыщтыгъæр я 20-рæ лæшлæгъум иапæрæ илæсхæм Шъæумæн-хæм якъуаджæу агъæстыгъæм епллынæу ныо горæ къызæрæклогъагъæр ары. Ащ къызæрилотæгъагъæмклæ, Пшызæ шъолъыр клæжыгъагъæхæм ар ащыщыгъ, иуна-гъо игъусæу ащ къыдæнæжыгъагъæх. Ныом гушылæгъу зыфæхъухæм ыуж те-убытагъæ хæлæу къушъхæу, псынæклæ-чъæу ыкæи гъæхъунæу къуаджæр зыдæ-щысыгъæ чыплæм къæнагъæхæм «Шъæу-

мæн хæкужъ» ралæгъагъæу къæбар щыл.

Илæс заулæклæ узæклæлæбæжмæ, Шъæумæн лækъом щыщхæм Тыркуем са-щылæклæгъагъ. Измир пæмычыжъæу щыс къоджæ псæуплæу Хамидие зыцлæм, мыщ щылæ адыгæхæр Пчæныцæклæ еджæх, унæ-гъо 250-рæ дæс, тильæпкъæгъу нæбгырæ миным ар ехъу. Тыркухæр мæклæ дæдæх, адыгæхæм янахыбæр хы Шыуцлæ йушъом щыпсæуштыгъæ шапсыгъæ лækъохæм, Тхъæгъушъæхæм, Чæтаохæм, Тыухæм, Цушъхъæхæм, Джарымæхæм, Гугъæжъухæм, Тлæшъухæм, Шъæумæнхæм атеклыгъæхæр

ары. Илæсипшл пчъагъæклæ узæклæлæбæж-мæ, Стамбул пæмычыжъæу щыт къуаджæу Черкесскæклæ заджæхæрæм къыдæкыжъхи ащ къæкложыгъагъæх.

— Хæушъафыкыгъæу тыщылæнæу мæхъу, сыда плæмæ тыдæкли тырку къуа-джæх щысхæр, ахæм якультури, яхабзæхæ-ри нæмыкых, — къытфилотæгъагъ ана-хыжъæу мы чыплæм щыпсæуæхæрæм ащыщæу Шъæумæн Юсыф. — Анахъæу тызпылпыр мæкъумæш хъызмæтыр ары. Чыгум тятæхæр ыгъашхæсттыгъæх, джы тæри, тиклæлæхæри егъашхæх. Зæгорæм Пчæныцæ адыгæ къуаджæу щытыгъ. Етлæнæ тырку пшъашъæхæр къащæнхæр тиклæлæхæм хабзæ ашлæ, зæхæкыгъагъæ тыхъугъ, тиса-быйхæр тыркубзæклæ мæгушылæх. Тиныб-жыкыкæхæм янахыбæм адыгабзи ашлæ, хабзæ горæхæри къытхæнæжыгъæх, ау неуш хъуштыр зыми ышлæрæп. Лъæпкъхæр зæхæмыкыгъанхæм пæуцужыгъуае хъугъæ.

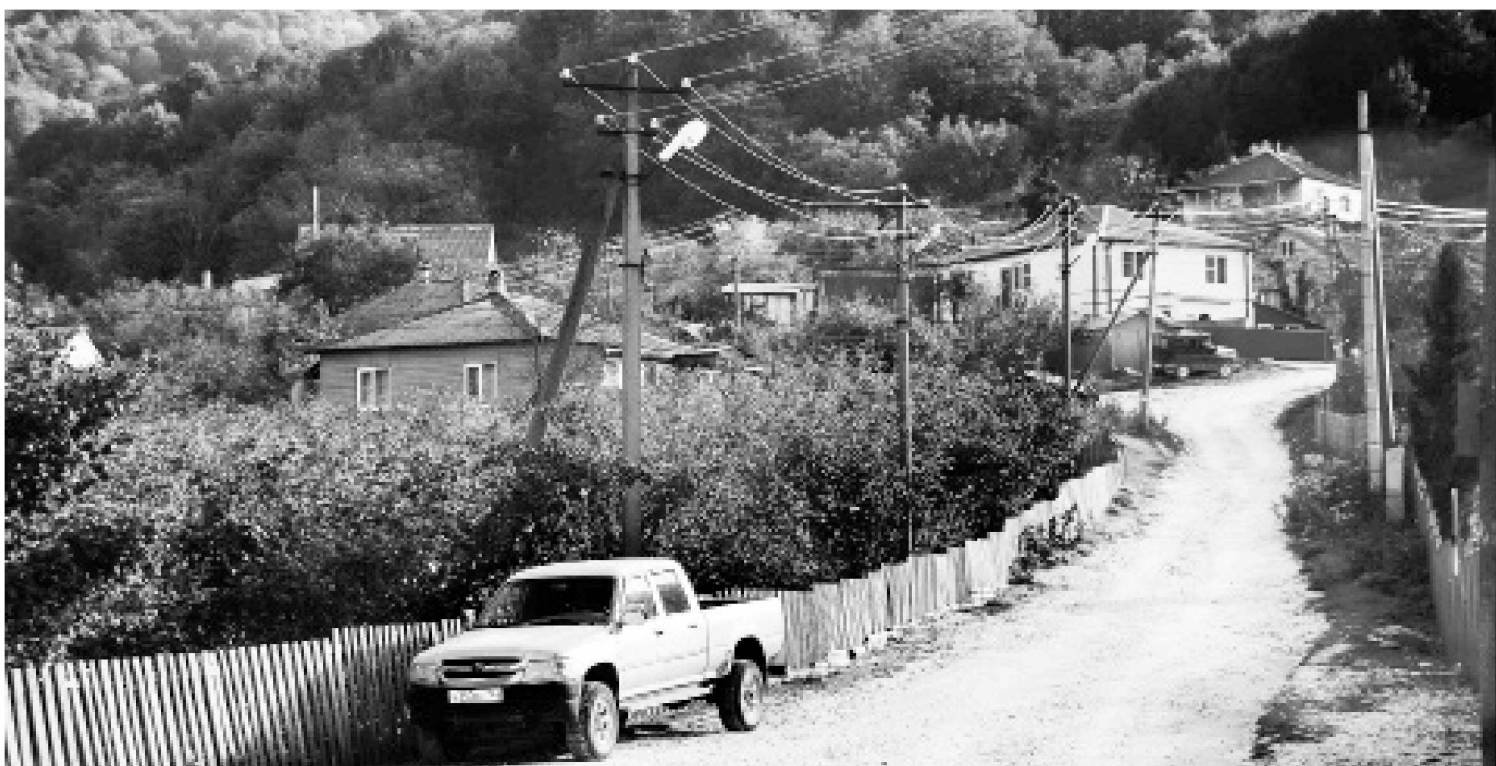
Шъæумæн татæр, гухæкымы, псаумæ сыщыгъуазæп, «командирскæ» мæкъæ чан илагъ. Зæгорæм ар къоджæ администра-циæм ипæщæгъ, зæклæ дæсыр ешлæ.

— Мы къуаджæм дæс унагъохæм ащы-хæр хы Шыуцлæмклæ къызæпырыкыхыи, Балканхæмклæ, Босниеклæ къаклохи, Стамбул къыдæхъæгъагъæх, — къылотæ-гъагъ Юсыф. — Я 19-рæ лæшлæгъум ия 60-рæ илæсхæм Кавказ къырафыгъæу Стамбул къыдæхъæгъæ адыгæхæр зæрæбæм къыхæкыкæлæ, ахæр зæбгырашынхæшъ, куп-купæу агъæтлысынхæу тырку пашæхæм рахъухъæгъагъ. Адыгæхæм лашæ алыгъы-гъæп, гъаблæмрæ узымрæ гъæретынчъæ ашлыгъагъæх, ау ащ пæе къæмынæу ащы-щынæсттыгъæх.

Пчæныцæ дæс нахыжъхæм къызæ-ралотæжыщтыгъæмклæ, къæкырэ уцхæм-клæ лæзæхæу, къупшъхæу фыкыуагъæр зæтæзыгъæуцожъæу адыгæу къуаджæм дæсыгъæр бæ. А лъæхъаным пчыхъаплæуи амылæгъугъæ хирургическæ операциæхæр щашыщтыгъæхæу къалотæжыи. Медицинæм ыльæныкъокæ сæнаушыгъæу Кавказ къыз-дырахыгъæр лæужхæм зæлæпахызæ лъа-гъæкыуатæсттыгъæ... Нæпæ ар пшæхъом хильæсæжыгъæм фæд, зыпарæ лæзæу къыдæнæжыгъæп.

НЫБÆ Анзор.

Сурæтхæм арытхæр: **Шъæумæн Юсыф; къуаджæу Псыбæ изы урам.**

Цыфыр, лъэхъаныр

Ялъэмыдж уахътэм щэпытэ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ибгъэхэлъ тамыгъэу «Закон. Пшъэрылъ. Цыфыгъ» зыфилорэр зыфагъэшъошагъэхэм ащыцхэм гуцылэгъу тафэхъугъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу, Урысыем и Лыхъужъэу Цэй Эдуард зэлуклэгъум къыщилуагъ Шэуджэн районым иадминистрацияе ипашэу **Аулъэ Рэщидэ** илбæсыбæ хъугъэу хэбзæ къулыкъур зæригъэцæклэрэр. Гуетыныгъæ хэлъæу иплъæрылхэр зэшлуехых, илофшлэгъухэр зылбæщæх.

Къэралыгъо гъæпсыккæ илæу Адыгеир зыпсæурэр илбæси 100 зэрæхъурæм фæгъæхыгъæ илофтхъабзæхэр Шэуджэн районым щæгъæцæклæх. Хъакурынæхъаблæ районым игулч. Къуаджæм революционнæ, лыхъужъ ыккæ лæжъæккæ щытхъум япхыгъæ чыплæхэм ащæлæплæх, зэлуклæгъухэр ащызæхæцх.

Шэуджэн районым иадминистрацияе зычлæт унæм ыпашъхъæ Шэуджэн Мосæ ыцлæ зыхъырæ зыгъæпсæфыплæ паркыр

къыщызæлуахыгъ. Ккæлæцкыккхæм апае джæгулæхэр щæгъæпсыгъæх. Пшысæхæм къæхæхыгъæ сурæтхэр паркым щыслæгъух. Ккæлæцкыккхæм ахэр ашлогъэшлæгъоных, ахæм яхъылагъæу ашлэрэр къызæфæлуатæ.

Парк дæхъæлæм лъæгъупхъæу щыт революцием илбæхъан лыхъужъныгъæ зезыхъгъæ Шэуджэн Мосæ исаугъæт. Жъалымыгъæ дызæрахъæзæ пыйхæм ар аукыгъ. Мамыр щылаккæм фæбæнæгъæ нарт лыхъужъым ыгу къытемуюжъырæми, лыхъгъæу зæрихъагъæмккæ къытхæт. Зыщымылæжъыр илбæси 100-м къæхъугъæми, щысæ зытæтхэр цыф лъæшæу гъæшлæм щытл.

Лыхъужъхэр гъæшлæм къыщытхæтх

Хæгъæгу зæошхом лыхъужъныгъæ щызезыхъагъæхæм, ячлæгу къæухъумзæ фæхыгъæхæм афæгъæхыгъæ саугъæтыр зыгъæпсæфыплæ паркым къыпæгъунæгъу. Советскæ Союзым и Лыхъужъæу Андырхъое Хъусен ыцлæ зыхъырæ Унæ-музеири къоджæ пчæгум ит, цыфхæм яккæуæл.

Илбæс зæфæшъхæфхæм яхæгъæгу, ячлæгу къæухъумзæ лыхъгъæ зезыхъагъæхэр гъæшлæм къыщытхæтх. Шэуджэн районым иадминистрацияе ипашэу Аулъэ Рэщидæ къызæрилуагъæу, къэралыгъо гъæпсыккæ илæу Адыгеир зыпсæурэр илбæси 100

зэрæхъурæм фæгъæхыгъæ илофтхъабзæхэр нахæ илбæккæлæгъæу бжыхъæм зæхæщæтх.

Пашэр ящысæшлæу

Республикæ общественнæ движениеу «Адыгэ Хасэм» иккæутæу Кошхъæблæ районым щылæм ипашэу **Нæпшлæккæу Амин** ишлушлагъæккæ Адыгэ Республикæм, къош республикæхæм ар ащæшлæ. Илбæсыбæ хъугъæ Кошхъæблæ районым и Адыгэ Хасæ Амин ипаш.

Кошхъæблæ районым иадминистрацияе щыккæлæгъæ зæхæхъæм АР-м и Парламент и Тхъаматэ игуадзæу Цэй Эдуард къыщыгушылæгъ. Парламентым ибгъэхэлъ тамыгъэу «Закон. Пшъэрылъ. Цыфыгъ» зыфилорэр Нæпшлæккæу Амин къызæрæфагъэшъошагъæм зэлуклæгъум хæлажъæхэрæр щигъæгъсæагъæх.

Кошхъæблæ районым иадминистрацияе ипашэу Хъамырæ Заур хæбзæм иккæулыкъушлæхæмрæ Адыгэ Хасэм хæтхæмрæ зæгурылæныгъæ ахæлбæу илофт зэрæзæдæшлæрæм шлуагъæу къытырæр зэлуклæгъум щыхигъæунæфыккыгъ.

Нæпшлæккæу Амин щылæныгъæм щыккæлæгъæу хилъагъорæм къытегушылæныр, лæшхæтæтхэр бæрæ къыубынхэр ишæнæп. Илофым изæхæцæклæхæм гъусæ афæхъуныр, иамал елбæтыгъæу ишлуагъæу аригъæккыныр хæбзæ пытæ фæхъугъ.

фæе. Илофым уфæхъæным ыпæккæ уиамалхэр къыдæлбæтæх, гъусæ къыпфæхъуштхæм ягушпыс.

— Бзыуцыфым машо хæбгъæбылхъан плæккыштæп, — тизæдæгушылæгу лъæгъæккæуатæ Лыхъыщæккæ Рæмзæн. — Адыгэ Хасэм илофт щызышлæ зышлоигъохэр Нæпшлæккæу Амин фæдæхæм аккырыплъыхæ тшлоигъу. Щытхъу къæпхъыным пае Адыгэ Хасэм ухæмыхъ, цыфхæм уишлуагъæ зæрибгъæккыштым егушпыс. Бзыуцыфым машор ккæудзæмæ сьдæуштæу бгъæккæсæжъыштæ? Ац сьдигъуи уегушпысæн фæу Амин елбæтæ.

— Лъæпккыбæ Кошхъæблæ районым щæпсæу, дин зæфæшъхæфхэр щæлæжъы. Цыфхэр зæбгъæшлæхæм фæшл уадæлæн, ягумæккхэр зæхæпхнхæм уфæхъазырын фæе. Уишлуагъæ зæрибгъæккыштым уналæ тæдз, — ело Нæпшлæккæу Амин.

Ти Лыхъышъæу Къумпыл Мурат, Правительствæр, Парламентыр, Кошхъæблæ районым ихæбзæ къулыккæушлæхэр цыфхæм ящылæккæ-псæу ккæ нахъышлу шлыгъæнымккæ ккæцæклæ зыфæхъухэрæ илофтхъабзæхæм А. Нæпшлæккæуим зæщæгъæгуазæ. Пæцæ лæнатæм улæт зыхъуккæ илофт зæхæдз пшыныр мытæрæзæу елбæтæ.

Урысыем щыпсæурæ лъæпккхæм яискусствæрæ якультурнæ ккæнрæ мыгъæ я Илбæс. Лъæпккæ лæпæлæсæхæм ялæшлагъæхæм яхъылæгъæ къæгъæлæгъонхæу республикæм щыккæлæхæм Адыгэ Хасæр ахæлажъæ.

Сурæтышл-модельер цлæрылоу Стлæшъу Юрæ Адыгэ Хасэм игъæцæклæккæ куп хæт. Ац илофтшлагъæхэр США-м, Тыркуем, Сирием, Иорданием, Москва, Ккæблæм, Темыр Кавказым, нæмыккхæм къæцагъæлæгъуагъæх. Олимпиадæ джæгунхæу Шъæчæ щыккæуагъæхæм якультурнæ программæ хæлæжъагъ. Тилъæпкæ лæпæлæсæхæм ялофтшлагъæ дунаим нахъышлоу щæшлæным Адыгэ Хасæр тапæккæ зэрæпылбæщтыр Лыхъыщæккæ Рæмзæнрæ Нæпшлæккæу Аминрæ къæлуагъ.

Тлæшъу Нурбий, Гъуккæ Замудин, Гостæккæ Руслæн, Бæджæккæ Бæлæ, Гумæ Ларисæ, Хъуажъ Рæмзæн, Гъогунæккæ Мухъарбий, Абрæдж Гоцæфыжъ, нæмыккхæм ацлæхэр къырылуагъæх. Ясæнæхъæт хæшлыккæ физилæхæм, илофтхъабзæхæм яккæцæклæхæм Адыгэ Хасæр сьдигъуи ягъусæшт, ныбжъыккæхæм щысæ афæхъуштых, ллæужхæм ялъæмыджхæр агъæпытæщтых.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Тхылъеджаплэр, искусствэр

Сурэттехым
уегъэгъуазэ

Адыгэкалэ имодельнэ тхылъеджаплэ шызэхашцгъэ зэхыхэр фэгъэхыгъ сурэтэу тырахыгъэм шылэклэ-псэуклэр кызэригъэлягъорэм.

Урысыем игеографическэ обшество хэтэу, сурэттехэу Хыакъуй Аленэ (Иванова) иегъэджен зэхыхэ гъэшлэгъонэу кыуагъэ. Сурэтхэр зэрэтырихыхэрэм, темэр ыкйи сурэтым гупшысэу хилъхьащтыр кызэрэхихыхэрэм, нэмыкхэм кыатегушылагъ.

Сурэтрэпортэжыр зэрэбгъэпсыштым, оредылохэм, театрэм иартистхэм, фэшхьафхэм сурэт атэпхы зыхыккэ хушхьафыккыгъэу юфшлэныр зэхэпшэн зэрэфаем, нэмыкхэм А. Хыакъуир кыатегушылагъ.

Тыкъэзыуцухэрэ дунаим еплъыккэу фыуилэр сурэтымккэ къэбгъэ-лгъэоным фэшл пэшлорыгъэшэу

зыбгъэхьазырыным, чыплэцлэхэр, тарихыр зэбгъэшлэнхэм ямэханэ, фэшхьафхэм яхыплэгъэ къэбархэр зэхыхэм кышало-гъэх.

— Сурэтыр зэрэтепхышт шы-клэм, сурэт пэпч гупшысэу халъхьэ пшлоигъом, нэмыкхэм Аленэ гъэшлэгъонэу кыатегушы-лагъ, — кылуагъ зэхыхэм хэлэжыгъэ Ф. Тхьаллым.

Узыгъэгъозэрэ сурэттехым нахыбэрэ уруккэ зэрэпшлоигъом тхылъеджаклохэр кыатегушылагъэх. Модельнэ тхылъеджаплэр юфшлэклэшлүм зэрэфытегъэпсыхьагъэр яепллыккэхэм кыащыхагъэ-щыгъ.

Атлетикэ псынклэр

Урысыем атлетикэ псынклэмккэ изэнэ-кьокъу кьалэу Чебоксары цэккю. Москва хэкум, Къэбэртэе-Бэлыкъарым ацлэккэ зэнэкьокъум хэлэжыгъэ Мария Ласицкене.

Капитанэу М. Ласицкене ЦСКА-м хэт, лгъэгъу пккэным пыл (прыгунья в высоту).

Метритлүм епккэ, хэгъэгум дышэ медалыр кыащыхыгъ. Марие унагъо иханым ыпэккэ лгъэкъуацлэу ыхыштыгъэр Кучина. Къэбэртэе-Бэлыкъарым ицлэф гъэшлугъ. 2020-рэ ильэсым Олимпиадэ джэгунхэм дышэр кыащыхыгъ, дунаим гъогъуицэ апэрэ чыплэр кыащыхыгъ — 2015-рэ, 2017-рэ, 2019-рэ ильэсхэм.

Хэгъэгъу, дунэе зэнэкьокъухэм апэрэ чыплэхэр кыащыхыгъэ Мария Ласицкене спортышхом гъэхьагъэу шышлэхэрэм ахигъэхьонэу фэтэлэ.

Къэбэртэе-Бэлыкъарым шыш

Культурэр, шылэныгъэр

Гъэцэкккэжынынхэр щэккюх

Красногвардейскэ районым икьуаджэу Адэмые культурэм и Унэу дэтыр агъэцэкккэжы.

Адыгэ Республикэм культурэмккэ и Министерствэ культурнэ-зыгъэпсыфилэ юфшлэпкхэм язытэ нахышлэ шыгъэнымккэ 2019 — 2024-рэ ильэсхэм ателытэгъэ унашхьохэр гъэцэкккэжынынхэмккэ юфшлэпкхэр зэхэщэх.

Урысыем ильэпкэ проектэу «Культурэм» хэхьэрэ юфыр рагъэжыгъ. Къоджэ культурэм и Унэ игъэцэкккэжынынхэм сомэ миллион 23-м еху пэлухьащт. Электрон шыккэ тэтэу зэнэкьокъум теклоныгъэр кыащыхыгъэ юфшлэпкэу «Уютым» зэзэгъыныгъэ дашыгъ. Пчъэхэм, шыхьаныгъупчъэхэм ягъэцэкккэжынынхэм, унашхьэм изэблэхьун, электро-энергием, фабэр къэзытырэ пкыгъэхэм япхыгъэхэр зэтырагъэпсыхьажых.

— Культурэм и Унэ ыклоцл ыккэ итеплэ зэхьоккыныгъэхэр афашых. Унэм ыпашхьэ агъэдэхэщт.

Макъэм, нэфынэм япхыгъэ техникэр зэтырагъэпсыхьащт, тетлысхьэлэ дахэхэр ккэу члагъэуцощтых. Шьолыыр ыккэ чыплэ бюджетым кыахыгъэ сомэ миллион 5 ахэм апауагъэхьащт, — кылуагъ Красногвардейскэ районым иадминистрацияе культурэмккэ ыккэ кино-мккэ и Гъэлорышлэпкэ ипацэу Екатерина Макинам.

— 1959-рэ ильэсым Адэмые культурэм и Унэ ашыгъ, — кытилуагъ Адыгэ Республикэм культурэмккэ и Министерствэ икьулыккыушлэу Теуцожь Нуриет. — Художественнэ самодеятельностым икружоки 9-мэ, нэмыкхэм юф щаллэ. Лгъэпкэ къэшхьоккэ ансамблэу «Насып», лгъэпкэ музыкальнэ лэмэ-псымэхэмккэ ансамблэу «Юшхьэмаф» зыфилохэрэр районым шыккэрэ зэхыхьэхэм, мэфэккхэм ахэлэжых.

Адэмые шлэныгъэлэжыу, куль-

турэм илофышлэу, тхаклоу цыф цырылуабэ щаплугъ. Къуаджэр цыфэу дэххэм агъэдэхэ. Культурэм и Унэ зызэтырагъэпсыхьажыккэ, дунаим шызэльашлэрэ тиансамблэхэу «Налмэсым», «Испамыем», республикэм и

Лгъэпкэ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцлэ зыхыхьэрэм, Адыгеим иорэ-дылохэм пчыхьэзэхэхьэ гъэшлэгъонхэр къуаджэм шызэхашцгъэх.

Псэолгъэшлэхэм ялоф дэгъоу зэхэщэнэу, культурэр зышлогъэшлэгъонхэр агъэгъушлонхэу афэтэлэ.

Зэхьышцагъэр ыккэ кыащыхыгъэр: АР-м лгъэпкэ юфшлэпккэ, лгъэпкэ кыащыхыгъэр ащыпсэурэ тилгъэпккэ-гъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмккэ ыккэ къэбар жьугъэм иамалхэмккэ и Комитет
Адресыр: 385000
к.к. Мыекьуагъ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакционер зыдэ-шылэр: 385000,
к.к. Мыекьуагъ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79

Редакцием авторхэм кыащыхыгъэр А4-ккэ заджэхэрэ тхьапэхэу зыпчъагъэккэ 5-м емыхьухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлгъэу, шрифтыр 12-м нахэ цыккунэу щытэп. Мы шапхьэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкккэжынынхэм. E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышцаушыхьатыгъэр: УФ-м хэутын юфшлэпккэ, телерадиокъэтын-хэмккэ ыккэ зэлгы-лэсыккэ амалхэмккэ и Министерствэ и Темеыр-Кавказ чыплэ гъэлоры-шлэпкэ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зышцаушыгъэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,
к.к. Мыекьуагъ,
ур. Пионерскэр, 268

Зэкккэжынынхэр пчъагъэр 4795
Индексхэр П 4326
П 3816
Зак. 1390

Хэутыным узшы-ккэтхэнэу шыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00
Зышыккэтхэгъэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шыхьалэр Дэрбэ Т.И.

Редактор шыхьалэм игуаджэр Мэшлэккэ С. А.

Пшгъэдэкккэжы зыхыхьэр секретарыр Жаккэмыккэ А. З.